

Competenties apothekers-assistent in de ziekenhuisomgeving

Door Birgitta Niqvist en Linda Wentink

Als je in de apotheek wilt gaan werken, en de keus maakt om de opleiding apothekersassistent te gaan volgen of al apothekersassistent bent en de overstap van de openbare apotheek naar het ziekenhuis wilt maken, of andersom, dan wordt er vaak naar opleiding en competenties gevraagd.

Competenties hebben betrekking op kennis, vaardigheden, gedrag en persoonlijke eigenschappen.

Deze kenmerken stellen een medewerker in staat om goed te kunnen functioneren in een bepaalde rol of functie. Door studie, ervaring en reflectie kun je je competenties ontwikkelen.

Op internet kun je heel veel informatie vinden over competenties. We zullen ze hieronder kort even toelichten. Lees hiervoor ook het beroepscompetentie-profiel apothekersassistenten op SBA-web, de KNMP-site, NVFZ-site of NVZA-site eens door.

Kennis: geleerde informatie en het begrip van deze informatie over bepaalde onderwerpen.

Vaardigheden: handelingen om taken uit te voeren, denk aan gebruik van applicaties, communiceren in het openbaar, technisch inzicht.

Gedrag en houding: met gewenste houding en gedrag kun je professionaliteit uitdragen naar klanten; voor een plezierige omgang met collega's zorgen, evenals flexibiliteit en leiderschap. Als je deze competenties leest, kun je daar nog dieper op inzoomen.

Probleemoplossend vermogen: dit heeft betrekking op je kennis, vaardigheden en gedrag.

Communicatie: heeft betrekking op goed luisteren en informatie duidelijk overbrengen. Let op, dit kan verbaal en non-verbale communicatie zijn. Je gezichtsuitdrukking kan soms meer teweeg brengen dan wat je vertelt.

Samenwerken: in de apotheek is samenwerking een belangrijk gezamenlijk doel. Met elkaar verzorg je de dagelijkse werkzaamheden en bied je ondersteuning aan collega's en overige disciplines binnen je vakgebied.

Leiderschap: een team heeft sturing nodig door middel van motiveren, kennis-overdracht, organisatie, communicatie en inspiratie.

Resultaatgerichtheid: zorg ervoor dat doelen behaald worden. Als je besluit om na je opleiding in de ziekenhuisapotheek te gaan werken, dan merk je dat daar een diversiteit aan apotheektaken bestaat. Meestal is een ziekenhuisapotheek verdeeld in 3 units.

Poliklinische apotheek

Een poliklinische apotheek is het meest zichtbaar, want deze is over het algemeen gevestigd in de hal van het ziekenhuis. Hier kunnen patiënten die bij de specialist in de polikliniek zijn geweest hun medicatie afhalen. Maar ook patiënten die na opname naar huis gaan, worden vaak door deze poliklinische apotheek van medicatie voorzien. Dit noem je de ontslagmedicatie.

Een aantal patiënten krijgt specifieke medicatie of medicatie voor thuistoediening die specifiek wordt gemaakt voor een individuele patiënt. Dit zal de openbare apotheek vaak niet kunnen leveren.

De klinische apotheek

De medewerkers van de klinische apotheek zijn vaak werkzaam op de volgende afdelingen:

- PDS (pre operatief spreekuur): voor een opnamegesprek, op de verpleegafdelingen en de spoedeisende hulp. Patiënten met een geplande operatie

worden gezien op de POS, hier wordt de medicatie doorgenomen en in het systeem verwerkt.

- **Spoedeisende hulp:** hier worden, afhankelijk van het ziekenhuis, alle patiënten gesproken, evenals patiënten die na controle worden opgenomen. Gegevens worden verwerkt in het elektronisch patiëntendossier.
- **Verpleegafdelingen:** hier verzorgen de apothekersassistenten de medicatie voor de patiënt. Een arts schrijft medicatie voor in het ziekenhuissysteem, deze wordt door de medewerkers verwerkt, klaargemaakt en uitgezet. Sommige apotheken werken met het GDS-systeem (medicatie rollen).
- **Medicijnkamers:** een aantal ziekenhuizen heeft apothekersassistenten die de medicatie op de verpleegafdeling in de medicijnkamers verzorgen. Dit betekent medicatie uitzetten, op voorraad houden of zelfs bereiden [VTGM handelingen]. Andere ziekenhuizen zetten hier gekwalificeerde logistiek farmaceutische medewerkers voor in.

De bereidingsapothek

De bereidingsapothek is het minst zichtbaar omdat ze hier werken in cleanrooms. Cleanrooms zijn afgebakende units waar medicatie volgens strenge normen wordt bereid. Vaak gaat het om bereidingen die intraveneus (via de ader) worden toegediend. Je kunt begrijpen dat dit in een schone, steriele omgeving moet gebeuren. De medewerkers die in de bereidingsapothek werken zijn speciaal opgeleid en dienen aan allerlei kwalificaties te voldoen om deze werkzaamheden te mogen uitvoeren. In deze apothek gelden regels met betrekking tot kleding en hygiëne, gedrag, communicatie en specifieke inzichten.

Een aantal bereidingsapotheken heeft ook een bulkproductie; hier wordt medicatie op grotere schaal bereid. Denk hierbij aan infuuszakken, ampullen,

oogdruppels en overige steriele en niet steriele medicatie. Enig technisch inzicht is hier vereist vanwege het werken met apparatuur.

Niet steriele bereidingen zijn zetpillen, capsules, dranken, zalven en crèmes.

Goed luisteren

Voor iedere unit binnen de ziekenhuisapothek gelden verschillende competenties. Van goed luisteren wat een patiënt, familielid, verpleging en arts vraagt of vertelt, tot samenwerken met de diverse disciplines op de vele afdelingen in het ziekenhuis. De grote verscheidenheid aan werkzaamheden op de drie verschillende apotheken binnen een ziekenhuis vraagt ook om een breed competentieprofiel. Elke apothek vraagt om andere competenties; zowel communicatieve vaardigheden om te kunnen omgaan met patiënten en artsen,

als technisch inzicht in de bereidingsapothek voor het werken met allerlei apparatuur of robots.

Om de competenties te beheersen en te ontwikkelen is studie [inwerkprogramma] en zelfreflectie nodig, zowel in de openbare apothek, de ziekenhuisapothek als de instellingsapotheken. <

Linda Wentink is teammanager bereidingen, radiofarmacie en logistiek bij Meander MC en Birgitta Nijqvist is teamleider Klinische Farmacie bij UMC Utrecht.

Overal verbonden

- ✓ **De NVfZ is dé Nederlandse (beroeps)Vereniging voor alle farmaciemedewerkers in ziekenhuizen.**
- ✓ **De NVfZ groeit mee en anticipeert op de hedendaagse farmaceutische ontwikkelingen.**
- ✓ **De NVfZ heeft inmiddels al meer dan 40 jaar ervaring op het gebied van scholing, symposia, kwaliteit & veiligheid.**

Wij houden intensief contact met samenwerkende zorgpartners, waaronder Optima Farma, de NVZA, de KNMP en SBB en verschillende uiteenlopende scholingsaanbieders.

Wij organiseren drie keer per jaar eigen symposia over actuele onderwerpen binnen de ziekenhuisfarmacie.

Wil je op de hoogte blijven van alle belangrijke updates binnen het vakgebied? Meld je dan vrijblijvend aan voor onze digitale nieuwsbrief!

Het heeft zo zijn voordelen

Word ook lid van
NVfZ

- Belangenbehartiging beroepsgroep
- Ontvangen digitale nieuwsbrief
- Korting op Symposia
- Vergroten van eigen netwerk

Voor meer informatie kijk op nvfz.nl of

